

Voorzitter: T. van Zoelen (PvdD)

Namens de raad: T. van de Vendel (GroenLinks), J. van Veen (PvdA), A. Poelstra (D66), B. Hekkema (PvdD), M. den Os (Stadspartij), H. de Waard (SP), T. Havinga (VVD), S. Bosch (S&S), S. Wennink (CU), H.P. Ubbens (CDA), L. van der Laan (PvhN), D. Ram (PVV)

Namens het college: P. Broeksma (wethouder)

Namens de griffie: W. Meijer

WKO en toekomst Warmtestad

Voorzitter: Goedendag allemaal. Ik ga even gebruikmaken van deze mooie stilte om de vergadering te openen. We zijn hier bijeen bij de meningsvormende sessie over het raadsvoorstel Vervolgfinanciering Warmte Koude Opslag en toekomstperspectief WarmteStad. We hebben daarover vorige week een beeldvormende sessie gehad. Deze week staat de meningsvormende sessie op de agenda. Ik ga ervan uit dat we ruim de tijd hebben, 90 minuten. Dat betekent vier minuten per fractie, waarbij interrupties niet meetellen. Tenminste, als ze een beetje binnen de redelijkheid vallen en anders hou ik het in de gaten en daar zal ik dus op letten. Er hebben zich geen insprekers gemeld op dit onderwerp en dan is het aan u. Wie kan ik als eerste het woord geven? De heer Van de Vendel van GroenLinks, gaat uw gang.

00:03:38

de heer Van de Vendel - GroenLinks: Hallo? Kijk, dit klinkt voor mij een beetje dubbel, maar voor jullie waarschijnlijk een stuk beter. Warmtestad. En het toekomstperspectief ervan. Jullie zullen allemaal ongetwijfeld geregeld het nieuws volgen en als daarin een ding duidelijk is geweest in de afgelopen paar maanden is het wel dat wij als Nederland van het gas af moeten. Afgelopen maanden is dat duidelijk geworden vanuit een geopolitiek oogpunt. Maar daarvoor is ongetwijfeld al duidelijk geworden dat vanuit een klimaat-oogpunt van het gas af niet geheel onbelangrijk is. En we zijn allen, wonen we in een provincie, waar van het gas af gaan ook nog eens een groot maatschappelijk belang is vanwege alle problematiek en alle problemen die we hebben in deze provincie met de aardbevingsschade. Vandaar dat wij als GroenLinks enorm trots zijn op WarmteStad, die voorziet namelijk in deze behoefte om van het aardgas af te komen. Het is niet alleen goed voor het klimaat, en daarom is het erg mooi om te zien dat het steeds duurzamer wordt met WarmteStad en met de nieuwe energiebronnen. En het is ook ongelooflijk belangrijk voor een eerlijke energietransitie. Er komen lage prijzen uit voort, mensen hebben stabiele energieprijzen, mensen weten waar ze aan toe zijn en de kostenprijs is nu ook lager dan aardgas, dat is helemaal mooi meegenomen. Vooral de stabiliteit is erg belangrijk. Het is ook belangrijk dat het gebeurt door een publieke partij en niet door een alleen private partij. Waardoor we iedereen mee kunnen nemen en niet alleen maar kunnen cherrypicken van oh, we nemen een paar grote bedrijven, of grote panden en daarmee klaar. Daarmee kunnen we ook van essentieel onderdeel uitmaken van het wijk vernieuwen en zo samen een mooie nieuwe energieneutrale wijk kunnen bouwen. Door de slimme business, door eerst klanten te vinden en daarna het net uit te rollen, is het succesvol gebleken. Daardoor zijn wij erg blij dat ook in de stadshaven straks een WKO-systeem gebouwd zal worden en dat dat ook in andere wijken zal gebeuren. Uiteraard is het jammer dat er vertraging is

ontstaan, mede door corona en door de problemen in de bouw waardoor sommige projecten later zijn opgeleverd waardoor er pas later inkomsten gegenereerd kunnen worden en dat er in zijn algemeenheid in de aanlooptijd extra kosten gemaakt moeten worden. Dit laat ook zien waarom het juist zo belangrijk is dat dit als gemeente wel gedaan wordt, omdat er nu zicht is op zwarte cijfers, dat er steeds meer woningen worden aangesloten en dat we daarmee als gemeente dit hebben kunnen doortrekken waar de markt dit waarschijnlijk nooit had kunnen realiseren. Kortom, ik denk dat het belangrijk is om hiermee door te gaan, dat de voorstellen die er liggen goed zijn om daarmee door te gaan en dat we op deze manier ook door kunnen gaan met een eerlijke energietransitie en op naar een klimaatneutraal Groningen in 2035. Dank u wel.

00:01:05

Voorzitter: Dank u. De heer Van der Laan van Partij voor het Noorden, gaat uw gang.

00:01:11

De heer Van der Laan: Dank u, voorzitter. Ook de Partij voor het Noorden staat achter het idee en doelen van WarmteStad. De vraag is wel: of er voldoende uitvoeringscapaciteit is en voldoende financieringsmogelijkheden, zeker voor de wat langere termijn. Tot nu toe is er vooral gebruikgemaakt van laaghangend fruit, maar er is nog best een lange weg te gaan. Kunnen we met deze financieringen, zoals die nu zijn voorgesteld, voldoende armslag bereiken? En hoever zijn onze dorpen nog verwijderd van WarmteStad? Kortom, gaan we 2035 in dit tempo halen of is er nog veel meer nodig? Dat laatste is een vraag richting college.

00:01:50

Voorzitter: Dat was uw woordvoering? Oké, dank. De heer Hekkema van Partij voor de Dieren, gaat uw gang.

00:01:56

De heer Hekkema: Dank, voorzitter. Ook dank aan de organisatoren van de beeldvormende sessie vorige week. Ik voer hier even het woord namens zijn fractiegenoot Wesley Pechler. Het zijn natuurlijk heel behoorlijke bedragen die in het raadsvoorstel genoemd worden en misschien dat dat ook bij sommigen een beetje is gaan duizelen maar toch vinden wij die investering als de Partij voor de Dieren het meer dan waard. De heer Van der Ven heeft het net ook al aangegeven: we moeten van het gas af, niet alleen om een energieneutrale gemeente te zijn, maar natuurlijk ook om onze bijdrage te leveren aan het tegengaan van de verdere verslechting van het klimaat en natuurlijk ook voor te zorgen dat we straks een duurzame energiebron hebben die ook gewoon voor iedereen betaalbaar is. Dat gaat natuurlijk over de langere termijn zo zijn. Kijk, dat warmtenet is inderdaad ook wat onze goedkeuring kan hebben, vooral natuurlijk om te komen tot een energieneutrale gemeente die we in 2035 willen zijn. Gelukkig staat in het raadsvoorstel ook dat we toch nog echt wel werk moeten verzetten om tot die energie energieneutrale gemeente te komen. Wat ons betreft gaan we daar fel op inzetten. Het is natuurlijk zo waar gasvrije woningen en duurzaam worden verwarmd en inwoners minder overgeleverd zijn aan de grillige energiemarkt waarbij bedrijven nog steeds winstmarges opeisen, moeten we gewoon inderdaad die publieke regie pakken. Dat kunnen we heel mooi met zo een warmtenet doen. Dat betekent ook dat we natuurlijk straks met die verdere wijkvernieuwing en ook al die mooie bouwprojecten die op de planning staan, dat we daar ook die WKO-systemen kunnen

gaan inpassen, waardoor we ook voor de toekomst een duurzame manier van energieopwekking hebben, toekomstbestendig is en die ervoor zorgt dat we in Groningen onze bijdrage leveren aan een leefbare planeet. Dank, voorzitter.

00:03:44

Voorzitter: Dank, Partij voor de Dieren. Ik zie de heer Ram van de PVV, gaat uw gang.

00:03:50

De heer Ram: Ik had nog een interruptie, voorzitter.

00:03:52

Voorzitter: Oké. U heeft een vraag, meneer Hekkema.

00:03:56

De heer Ram: De heer Hekkema zegt: "Overgeleverd aan de grillen van de energiemarkt, niet afhankelijk van winsten" maar nu we het de lening toch ook omgezet naar een agio storting. Dat moet ook terugverdient worden, dat moet toch ook de belastingbetaler, de burger, gewoon betalen.

00:04:19

De heer Hekkema: Dank, voorzitter. Dank ook voor de vraag. Het is natuurlijk wel zo dat die terugbetaling op termijn ook terug zullen komen of terug zullen vloeien naar de gemeente. Dat betekent natuurlijk ook dat die terug zullen vloeien naar de inwoners van deze gemeente toe, en daarbij natuurlijk ook nog dat inwoners zullen profiteren van de investeringen die we nu doen om op termijn ervoor te zorgen dat we natuurlijk minder gaan betalen voor onze energie. Die investeringen zijn natuurlijk nu hoog, maar zoals u zelf ook in het raadsvoorstel heeft kunnen lezen, hoe meer we nu investeren, hoe lager de kosten op termijn zullen worden. Dat is eigenlijk een antwoord op uw vraag, denk ik.

00:04:56

De heer Hekkema: Lijkt me duidelijk. Is dat duidelijk, meneer Ram? Ik zie ook mevrouw Poelstra-Bos van D66 voor een vraag.

00:05:03

Mevrouw Poelstra-Bos: Dank u wel, voorzitter. Ik had ook nog een vraag. Ik was even benieuwd hoe u ziet hoe we op deze manier de organisatie kunnen versterken en of we genoeg, wat de heer Van der Laan ook eerder zei, organisatiecapaciteit te kunnen aantrekken.

00:05:21

De heer Hekkema: Dank, voorzitter. Dat is natuurlijk voor mij misschien wel een lastige vraag om te beantwoorden dus dan kets ik hem toch even terug en dan ook misschien naar u toe. Dat is misschien een vraag waar de wethouder zo meteen een goed antwoord op zou kunnen geven. Dank.

00:05:37

Voorzitter: Ik neem aan dat dat de vragen waren. De heer Wennink voor van de ChristenUnie voor de woordvoering.

00:05:43

De heer Wennink: Bedankt, voorzitter. De ChristenUnie is blij met de voorlopersrol die de gemeentelijke overheid voert wanneer maatschappelijke problemen niet door marktwerking

evenwichtig worden opgelost, zoals betaalbare en duurzame energievoorziening. In die geest bouwt WarmteStad al jaren innovatief aan duurzame verwarming van huizen. Wij zijn best wel onder de indruk van de resultaten van het pionieren van WarmteStad in opdracht van de gemeente Groningen. Die lessen van pionieren geven ons kennis om in de toekomst de hele gemeente Groningen in stedelijk en landelijk gebied uiteindelijk duurzame en betaalbaarder te verwarmen. Verduurzaming van ons energieverbruik moet betaalbaar zijn voor alle inwoners van Groningen en we beginnen met huizen van inwoners die de gasrekening elke maand stevig in de portemonnee voelen. Huizen van Groningers die niet zomaar zelf zonnepanelen op het dak hebben kunnen liggen of een hybride auto op oprit hebben bestaan. Dit gebeurt vooral met de temperatuurverwarming in noordelijke stadswijken, Paddepoel, Selwerd en Vinkhuizen, met succes. WarmteStad heeft de laatste jaren energie kunnen leveren tegen lagere prijzen dan de energiebedrijven die gas leveren. Een flinke prestatie wat ons betreft. WarmteStad verdient volgens ons het vertrouwen om door te gaan naar de ingeslagen weg. Het raadsvoorstel voor het omzetten van de lening in eigen vermogen en het verstrekken van een nieuwe lening geeft WarmteStad Holding de ruimte om verder op te schalen en voorinvesteringen te doen die uiteindelijk kunnen leiden tot nieuwe woongebieden zoals bijvoorbeeld Stadshavens. Het geeft ruimte om te kunnen overbruggen tot zwarte cijfers, wat op afzienbare tijd onmogelijk lijkt. Door op een later moment dividend uit te keren is gezonder voor het publieke bedrijf WarmteStad waarbij ze in de opbouwfase nu niet worden geforceerd om renteopbrengsten terug te betalen. Tevens zijn we van mening dat het in feite een casus van risicospreiding aangezien de gemeente 50 procent aandeelhouder is in WarmteStad is het verstrekken van kapitaal met name de vraag: wie draagt het risico? Uiteindelijk heeft de gemeente baat bij gezonde, liquide WarmteStad, ook al dragen wij daardoor iets meer risico. Dat is gewoon hoe de organisatie volgens ons best verloopt. Kortom voorzitter, onze partij vindt het voorstel om de overbruggingsperiode van WaterStad te financieren en te verstrekken reëel, passend bij de duurzame ambities, bijdraagt aan het tegengaan van de tweedeling in de samenleving als gevolg van onder andere energiearmoede en financieel verantwoord. Dank u wel.

00:07:48

De heer Wennink: Dank u. Zijn er nog vragen? De heer Havinga van de VVD voor uw woordvoering.

00:07:58

De heer Havinga: Dank u wel, voorzitter. Dat er stappen gemaakt moeten worden op het gebied van CO₂-reductie staat als een paal boven water. Wat de VVD betreft, zijn de WKO-projecten en WarmteStad mooie voorbeelden van hoe innovatie hieraan kan bijdragen. Afgelopen jaar is hard gewerkt en het Groningse project is goed op weg om een voorbeeld worden voor andere steden en dat vinden wij mooi. Dat er bij het uitrollen van de warmtetechnieken kosten gemoeid zijn en dat het project tijd nodig heeft om herschreven te worden, is logisch en wat de VVD betreft ook gerechtvaardigd met het oog op de positieve bijdrage van de ambities van onze stad om CO₂-neutraal te worden. Dat kosten hoger uitgevallen zijn dan aanvankelijk begroot door technische problemen is naar ons idee goed onderbouwd en we hebben als fractie dan ook geen bezwaar tegen het verstrekken van de extra middelen. Verder zijn wij van mening dat het omzetten van de gemeentelijke leningen in het agio kapitaal positieve uitwerking heeft, de druk van de rentebetaling

verlicht en hebben daar dan ook geen bezwaar. Maar als we naar de toekomst kijken van WarmteStad is dat wat de VVD-fractie betreft wel belangrijk om oog te houden op het zo snel mogelijk winstgevend worden van WarmteStad om deze winst vervolgens weer te investeren in het project. Daar liggen nu plannen voor en dan zijn we blij mee, maar het is wel belangrijk dat hier de nadruk op blijft. Verder is het onze mening dat zodra winstgevendheid bereikt wordt, en dus geïnvesteerd kan worden, zo snel mogelijk gekeken gaat worden hoe ook particuliere losstaande woningen aangesloten kunnen worden.

00:09:23

Voorzitter: U heeft een vraag van de SP, van de heer De Waard. Gaat u gang.

00:09:27

De heer De Waard: Dank, voorzitter. Ik vroeg mij af of het winstgevend worden van WarmteStad wel echt de eerste prioriteit moet zijn en of het eigenlijk niet veel belangrijker is dat mensen worden aangesloten op betaalbare en duurzame warmte.

00:09:47

De heer Havinga: Zoals ik net zei, de winstgevendheid is bedoeld om dan terug te investeren in het project. Het is inderdaad belangrijk dat zo veel mogelijk mensen hier snel op aangesloten worden, maar het kan niet zo zijn dat de gemeente dat constant maar blijft financieren. WarmteStad heeft nu aan het tekort. Ze vraagt nu om extra geld. Het is belangrijk dat daar ook winst gemaakt wordt, zodat zij nog meer geld hebben, om dus meer mensen aan te sluiten. Daarom is het voor ons wel belangrijk dat binnen het project hier heel goed naar gekeken wordt, hoe dat zo snel mogelijk gerealiseerd kan worden, om juist meer mensen aan te sluiten. Om vervolgens mijn woordvoering verder te gaan, zodat inderdaad ook particuliere huizen wat we vorige week gezien hebben in de beeldvormende sessie op het moment niet mogelijk is, omdat het simpelweg niet kostendekkend is. Dit is zonde en naar ons idee ook wrang voor sommige mensen die langer last en hinder ondervinden van de werkzaamheden. Een voorbeeld is de Plutolaan. Die heeft er lange tijd uitgebleven en er is geen enkel pand aan deze laan die aangesloten is op het warmtenet op het moment. Dat vinden we zonde, zeker als we hebben over project publiek. Op zich zijn we er voor, maar het is jammer dat op dit moment alleen maar groter corporatiegebouwen aangesloten zijn op het warmtenet en nog niet andere mensen. Zij kunnen hier de vruchten nog niet van plukken, ondanks dat de gasprijzen wel stijgen. We zullen het dus echt belangrijk vinden dat hier in de toekomst van het project wel echt rekening mee wordt. Als laatste hebben we nog een vraag aan het college en dat is dat er in de stukken blijkt dat er nog enige onzekerheid is over de potentiële warmtebronnen. Er was ooit gesproken over geothermie maar nu wordt er gekeken naar reduce heat maar ook naar andere wat meer aan- en uitknoppen voor warmte. Hier zijn ze in de stukken nogal vaag over. Mocht het zo zijn dat we geen andere bronnen kunnen vinden, is er zo dat we op gas blijven stoken om deze warmte op te wekken? Dank u wel.

00:11:41

Voorzitter: Dank u. Zijn er nog vragen aan de VVD? Dan zie ik twee mensen de vinger opsteken voor de woordvoering. De heer van Veen van de PvdA eerst, gaat uw gang.

00:11:55

De heer Van Veen: Dankjewel, meneer de voorzitter. Gelukkig hoeven we in deze raad niet

meer de discussie te voeren of we van het gas af moeten. Daar zijn we het gelukkig over eens. Daardoor ontstaat er nu dus ruimte om het over het hoe te hebben en specifiek vandaag met betrekking tot WarmteStad. Bij de PvdA staan we voor een energietransitie met sterkere regie vanuit de overheid, zodat we ervoor kunnen waken dat dit een inclusieve transitie wordt. Een transitie die oog heeft voor verschillende inkomensgroepen en financiële mogelijkheden die mensen zelf hebben om te investeren in duurzaamheid, en een transitie waarbij we haast kunnen maken en dus niet hoeven te wachten tot de markt het financieel rendabel acht. Daarom zijn we als PvdA dan ook blij met WarmteStad, een publieke organisatie waar de Groningse overheden aandeelhouder van zijn. Een organisatie die nu focust op de noordwestelijke wijken, waar veel sociale huurwoningen staan. Ook krijgt warmtenet gelukkig een grote rol bij Stadshavens, onze wijk van de toekomst waar dus ook warmtevoorziening van de toekomst bij hoort. Wij zijn ook voorstander van dit raadsvoorstel en we hebben geen wensen noch bedenkingen. Het huidige financieel meerjarenperspectief van WarmteStad loopt dit jaar af en we hebben begrepen dat we in de tweede helft van dit jaar of begin 2023 zullen spreken over de komende periode. Graag eindig ik mijn woordvoering door daar alvast op vooruit te lopen en namens de PvdA drie punten meegeven die kunnen meegenomen kunnen worden. Ten eerste, energiearmoede. We zien door de stijgende gasprijs en energieprijzen dat energiearmoede een steeds groter probleem in Groningen wordt. Dit horen we ook in onze gesprekken met inwoners in Selwerd, en juist omdat warmtenet een publieke organisatie is, zou ik daarom in het najaar graag horen hoe het college daartegen aankijkt.

00:13:31

Voorzitter: U heeft een vraag van de PVV. Gaat uw gang, meneer Ram.

00:13:35

De heer Ram: Voorzitter, ik hoor meerdere partijen zeggen "vanwege de gasprijs moeten we naar overstappen naar WarmteStad", maar op dit moment zijn de prijzen alle warmtenetten nog steeds gekoppeld aan de gasprijs. Het gaat gewoon lineaire directe omhoog. Sterker nog, als je een rekening hebt, wordt het elk jaar gewoon verhoogd. Als je gasrekening hebt van vijf jaar heb je nu geen probleem als je dat een jaar geleden had afgesloten. Hoe kijkt de PvdA daar tegenaan?

00:14:07

Voorzitter: De heer Van Veen.

00:14:08

De heer Ram: Ja, het klopt dat warmtenet nu nog grotendeels wel op het gas draait, maar dat is natuurlijk iets wat gaat veranderen komende periode. Op dat moment dat WarmteStad meer gebruik gaat maken van restwarmte of van andere energiebronnen, dat het dan dus ook minder gekoppeld aan de gasprijs gaat zijn. Bovendien hebben we begrepen dat ook in de Tweede Kamer nu over de warmtewet gesproken wordt en er een warmtewet 2.0 aankomt waarin die koppeling ook minder sterk is. Dit is inderdaad nu nog een groot probleem, maar we verwachten dat dit de komende periode, komende jaren, echt wel minder wordt.

00:14:38

Voorzitter: Dat was uw woordvoering of heeft de heer Ram nog een vervolgvraag?

00:14:41

De heer Van Veen: Ik dacht: ik geef hem nog een kans.

00:14:46

Voorzitter: Gaat uw gang.

00:14:48

De heer Ram: Ik wacht netjes op de voorzitter, voorzitter. Dit betekent nog steeds dat die investeringen die nu worden gedaan door agiostortingen en andere leningen die nu worden, moeten nog steeds wordt terugverdiend dus er wordt een enorm bedrag geïnvesteerd en die moet toch ook terugkomen naar de gemeente. Of wilt u dat in de toekomst kwijt gaan schelden?

00:15:08

Voorzitter: De heer Van Veen.

00:15:09

De heer Van Veen: Dank u wel voor de vraag. WarmteStad is natuurlijk een publieke organisatie, dus ik zie het meer als investeren in een organisatie en wat mij betreft is het dus ook geen weggegooid geld, omdat WarmteStad juist dit kapitaal kan gaan gebruiken om door te groeien en op die manier nog meer huizen aan te kunnen sluiten.

00:15:27

Voorzitter: U heeft nog een vraag, want ik denk dat de heer Van Veen ook nog door wil gaan met zijn drie vervolgpunten.

00:15:32

De heer Ram: Een korte vraag, voorzitter, want uit de woorden van meneer Van Veen begrijp ik dus dat het niet erg is als die leningen niet meer terugkomen en die storting ook niet meer terugkomt naar de gemeente.

00:15:44

De heer Van Veen: Die stortingen is een storting geweest, dus volgens mij wordt dat ook niet terugbetaald. Die leningen, volgens mij moeten we daar op een later moment nog over spreken of dat ook weer een storting gaat worden. Maar zolang die organisatie voor zo'n groot deel in publieke handen blijft, sta ik er op zich niet heel negatief tegenover.

00:16:02

Voorzitter: U heeft nog een vraag van de ChristenUnie, de heer Wennink.

00:16:04

De heer Wennink: Even als reactie hierop. Wij zijn 50 procent aandeelhouder in zowel een lening of een storting. Uiteindelijk is het publiek geld waar wij voor kiezen om op een bepaalde manier in te zetten in een organisatie. Een verschil tussen een lening en een storting is dat wij zeggen: "Wij hoeven geen rentelasten te zien." Dus in die zin zie ik het probleem niet zo van de discussie.

00:16:22

Voorzitter: Dit is even een commentaar. De heer Ram heeft straks ook nog zijn woordvoering waar u kunt reageren. Geen vraag meer? Dan kunt u doorgaan met uw woordvoering, gaat uw gang.

00:16:34

De heer Van Veen: Dank u wel, meneer de voorzitter. Ik had het over de energiearmoede en ik zou graag van het college willen horen of het ook mogelijk is om eventueel de tariefdifferentiatie te gaan gebruiken om eens te kijken of op die manier ook warmte juist ook voor mensen met een klein inkomen beschikbaar kan zijn. Ik hoor graag of de wethouder dit mee wil gaan nemen in de stukken die we in het najaar krijgen. Ten tweede zouden we ook graag meer aandacht zien voor WarmteStad als een sociale onderneming. Een onderneming met voldoende opleidingsplekken, stageplekken en werk voor mensen met afstand tot de arbeidsmarkt. En ten derde zien we ook graag, we zien in het coalitieakkoord dat het toekomstige college hoge ambities heeft als het om duurzaamheid gaat. Tegelijkertijd zien we ook een relatief jonge organisatie die opereert op een krappe arbeidsmarkt en met stijgende bouwkosten. Graag zien we ook in het najaar verschillende scenario's hoe eventueel WarmteStad kan versnellen en welke risico's daarbij zitten. We horen graag wat dat betekent voor de gemeentelijke begroting en het halen van de klimaatdoelstellingen. Dank u wel.

00:17:35

Voorzitter: Dank. Dan de volgende woordvoerder, mevrouw Poelstra-Bos van D66, gaat uw gang.

00:17:42

Mevrouw Poelstra-Bos: Dank u wel, voorzitter. Allereerst verbaast het mij toch dat ik hier in de raad met meer dan de helft vrouwen alleen met mannen aan tafel zit. Dat even terzijde. Voor mij is de energietransitie een belangrijk onderwerp, dus daar voer ik graag het woord over. De fractie van D66 heeft er veel waardering voor de ontwikkeling die WarmteStad heeft doorgemaakt in de afgelopen vijf jaar. Met WarmteStad hebben wij als gemeente een voorloper in de warmtetransitie. We hebben mooie projecten opgeleverd en staat een flinke uitbreiding op stapel. Na wat eerste opstartproblemen zien we nu dat veel huizen die op WarmteStad zijn aangesloten comfortabel en duurzaam verwarmd worden, dus dat vinden wij fantastisch. Dat willen we graag doorzetten. We hebben er ook wel begrip voor dat de kosten hoger zijn uitgevallen dan voorzien, want we zien ook dat er veel inspanningen zijn geleverd om inwoners met veel aandacht te begeleiden naar deze overstap. Hogere kosten past wel bij de organisatie, maar we zien nog wel wat moeilijkheden en uitdagingen voor de toekomst om die organisatiekracht ook te organiseren. Er is nog veel werk voor de boeg. Ook sluit ik mij erbij aan dat we in het najaar graag meer over de plannen zouden willen horen daarvoor, ook met name omdat we het nu over de WKO hebben en nog niet over WarmteStad als geheel. Nu ligt er al wel de opgave om de organisatie verder op te schalen en om meer inwoners van de gemeente te helpen om over te stappen naar duurzame warmte middels een gemeente nutsbedrijf. We moeten ons wel echt goed beraden op die voorstellen om deze vervolgfianciering goed te keuren. Het gaat niet over weinig geld. Ik ben ook nog wel een beetje zoekende naar wat betekent nou zo'n Argo kapitaalstorting dus daar zou ik ook graag wat meer over willen horen. Wat betekent het dat wij een rendement van acht procent aanhouden als we straks een hogere inflatie gaan terugzien? Ook de organisatiecapaciteit met betrekking tot het personeel vind ik nog wel zorgwekkend. Ook heb ik ergens in het stuk gelezen dat de WKO-systemen soms nog wel wat kwetsbaar zijn. Daar zou ik de wethouder ook graag willen vragen van hoe zien wij de stabiliteit van de

systemen als geheel, met name als we kijken naar het WKO-stuk? Wat voor ons wel het meest van belang is, is dat we de verduurzaming van onze [onhoorbaar] voor eigen warmte verder op weg helpen en Groningers steeds sneller van duurzame warmte voorzien. We zien WarmteStad wel als een belangrijke organisatie om deze doelen voor de gemeente om in 2035 aardgasvrij te worden te behalen. We zouden graag aan de wethouder willen vragen: op welke manier zijn we ook daadwerkelijk in staat om die stappen te maken met deze financiering? Is dat voldoende? Wat komt er nog meer aan? Wat zijn de gevolgen van deze keuzes? Wat gaan we bijvoorbeeld doen met het eigendom, met de aandelen? Dividend wel of niet uitkeren? Ook het risicomanagement zou ik graag nog wat steviger in willen zetten. Dat is voor mij ook wel een belangrijk onderdeel van het krachtig neerzetten van deze organisatie om ook daadwerkelijk voor de inwoners goede energieprijzen te kunnen verzorgen. Dat zou ik dus ook voor de toekomst voor WarmteStad als geheel willen meegeven van hoe kunnen we zeker van voldoende bronnen zijn op de lange termijn als we niet afhankelijk willen zijn van de restwarmte van grote datacenters als die bijvoorbeeld efficiënter worden, minder warmte afgeven. We hebben veel verscheidenheid aan bronnen nodig. We zouden eigenlijk wel zelfs nog wat sneller aardgasvrij willen zijn om te kijken of we dat ook nog kunnen bereiken. Dan moeten we echt wel flink op de organisatie gaan inzetten, denk ik. Dus kortom is met deze herfinanciering de lange termijn stabiliteit en de benodigde kennis en de systemen gegarandeerd? Dat is voor ons de belangrijkste vraag.

00:21:46

Voorzitter: U heeft nog een vraag van de heer Ubbens.

00:21:48

De heer Ubbens: Eigenlijk twee vragen. Helemaal in het begin werd gesteld dat er begrip is voor het feit dat er nu veel kosten zijn gemaakt om nieuwe klanten te werven. Bedoelt u nu wel te zeggen dat het eigenlijk in de toekomst die kosten omlaag moeten worden gebracht omdat het efficiënter te maken? De tweede vraag is mij ontschoten dus laat me de eerste vraag maar stellen.

00:22:07

Mevrouw Poelstra-Bos: Zal ik met de eerste vraag beginnen? Dat is het inderdaad. Als je kijkt naar een organisatie heb je in het begin inderdaad wel hogere kosten om ervoor te zorgen dat je een aantal woningen hebt die het goede voorbeeld kunnen zijn, die kunnen laten zien van kijk, in een huis die is aangesloten op een WKO-systeem of een warmtenet is het comfortabel wonen. Dat is wat we hebben gemerkt, denk ik, dat inwoners het spannend vinden, met name omdat je achter de voordeur komt, dat het huis toch even overhoop moet er voor een deel. Mensen weten niet zo goed wat ze moeten verwachten qua welke warmte geeft dat nou en wat moet er in huis aangepast worden? Ook met name wat gaan de prijzen doen, zeker als straks de prijzen niet meer gekoppeld zijn aan de gasprijzen. Dat snap ik wel dat daar in het begin veel aandacht en tijd en geld voor nodig is, maar op een gegeven moment moet je daar stappen gaan maken.

00:23:04

Voorzitter: Was dat helder? Heeft u nog een vraag, de heer Ubbens?

00:23:06

De heer Ubbens: Ja, de tweede vraag is: aan het eind zei u van het moet eigenlijk nog sneller.

Bedoelt u dat nog sneller dan 2035 alle huizen van het gas af moeten? En hoe realistisch acht u dat?

00:23:22

Mevrouw Poelstra-Bos: Dat is inderdaad voor mij ook precies de vraag. In principe willen we sneller, maar ik vind dat nog wel heel erg lastig als je er niet voldoende bronnen hebt bijvoorbeeld. Dan heb je dus een efficiëntieslag nodig. Ik ben wel heel benieuwd hoe we die kunnen gaan bereiken.

00:23:39

Voorzitter: Was het helder of heeft u nog een vraag? Nog een vraag van de heer Ubbens.

00:23:42

De heer Ubbens: Ik wil straks nog aan de wethouder vragen, maar dat komt straks wel. Zijn we nu op schema om 2035 te halen met 40.000 woningen of 50.000 woningen die op een warmtenet moet worden aangesloten, laat staan dat we gaan praten over we willen dat we dat al over zeven jaar bijvoorbeeld klaar hebben. Dat zal ik straks de wethouder wel bevragen.

00:24:04

Voorzitter: Dat was uw woordvoering. Ik hoop dat de vraag over de Argo kapitaal niet te technisch waren en dat de wethouder daar een antwoord op heeft. Anders kunt u misschien nog contact opnemen met de stellers. Dan kijk ik even de zaal rond. Wie kan ik het woord gegeven? De heer Ram van de PVV, gaat uw gang.

00:24:25

De heer Ram: Voorzitter, het zal geen verrassing zijn. De PVV is geen voorstander van warmtenet, een WarmteStad. De wethouder kijkt helemaal verbaasd. Geweldig. Er ligt al een prima infrastructuur qua gas en dat vinden wij onnodige kapitaalvernietiging. Het negatieve klimaatbeeld wat wordt schetst, delen wij ook niet dus de hele nut en noodzaak zien wij niet. Daarnaast zien wij ook het schrikbeeld van verplichte aansluitingen in 2026 als we de minister moeten gaan geloven, om allerlei huiseigenaar een aan te sluiten met allerlei kostbare aanpassingen die zij dan moeten maken, aanpassingen in de keuken, extra isolatie, je hele CV moet worden aangepast. Dat soort zaken, dat soort voorzieningen worden niet allemaal niet meegerekend met dit soort dingen.

00:25:25

Voorzitter: U heeft de vraag van de heer Van de Vendel, gaat uw gang.

00:25:29

De heer Van de Vendel: Dank u wel. Het kwam eerder in uw vragen ook al een beetje naar voren en nu komt het weer naar voren dat ik niet helemaal begrijp. Het lijkt alsof u liever wil dat een commercieel bedrijf winst uitkeert aan zijn aandeelhouders dan dat de gemeente goed zorgt voor geïsoleerde huizen voor iedereen waarin voor een laag bedrag eerlijke en prettige warmte wordt geleverd. Moet ik dat zo goed begrijpen? Dat is wat eigenlijk wat de hele tijd in uw vragen klinkt en nu ook een beetje in uw woordvoering.

00:26:03

Voorzitter: De heer Ram.

00:26:06

De heer Ram: Over het algemeen regelen bedrijven dingen efficiënter en doelmatiger als het gaat om zaken in de markt zetten dan een overheid. Als je een overheid de kans geeft... Eén grote, uitdijende overheid waar geen aansturing is. We zien ook de fouten die in het verleden al zijn gemaakt met geothermie. De PVV heeft daarvoor gewaarschuwd zelfs, "doe dat nou niet." Gevolgen waren grote financiële scheuren en nu een Argo storting die nodig is om het vermogen weer op peil te houden en de solvabiliteit op peil te houden. Ik hoor van andere partijen dat ze dat geen probleem vinden om dat bij te storten en het hoeft ook niet meer terug te komen. Als dit dan de nieuwe lijn is van de nieuwe coalitie met een financieel gat in je hand, allerlei ideologische zaken uitvoeren, dan houd ik mijn hart vast, voorzitter.

00:27:03

Voorzitter: U heeft nog een vraag van de heer Hekkema van de Partij voor de Dieren.

00:27:06

De heer Hekkema: Dank, voorzitter. Toch even een opmerking naar de heer Ram toe. Ik raad hem aan om gewoon vanavond eventjes even goed voor de computer te gaan zitten en dan eens eventjes alle winstcijfers van de grootste energiebedrijven van dit land is even op te zoeken en dan de vraag aan zichzelf te stellen: aan wie komt dat geld tegemoet? En aan wie zou het geld tegemoet komen als we ervoor kiezen om publieke regie te houden op de energietransitie en ervoor te zorgen dat gewoon al die woningen worden verduurzaamd en misschien uw achterban dan ook straks profiteert van een lagere energierekening.

00:27:38

Voorzitter: Oké, helder. Misschien nog een reactie daarop en anders met uw woordvoering. Of u gaat googelen, dat kan ook.

00:27:43

De heer Ram: Ik wil best wel reageren. De huidige energiemarkt wordt gigantisch verstoord op dit moment allerlei geopolitieke spelletjes van allerlei grootmachten. Het nieuwe sanctiebeleid wat uitgevoerd wordt. Daar schieten we ons gigantisch mee in onze eigen voet. Dat doen onze regeringsleiders. De gasprijzen gaan door het dak heen daardoor. Het andere punt is met de energietransitie, waar u zo'n fan van bent, dat is wind, zon en gas. Dat is de keuze die gemaakt is. Gas als energiedrager. Niet kolen, niet kernenergie, maar gas. Wat gebeurt er nou? 2021 een windstil jaar en de gasvoorraden gaan eraan. In Duitsland moeten ze gigantisch bijstoken en de gasprijs gaat omhoog. Dat is het gevolg van linkse plannetjes om het zo maar te zeggen. Dank u wel, voorzitter.

00:28:41

Voorzitter: Dat was ook uw woordvoering en dat was de beantwoording van de vraag.

00:28:47

De heer Ram: Ik wilde nog even zeggen dat wij dus tegen dit plan zijn, voorzitter.

00:28:51

Voorzitter: Dat lijkt iedereen helder. Ik zie de heer Ubbens van het CDA, gaat uw gang voor uw woordvoering.

00:29:00

De heer Ubbens: Bedankt, voorzitter. Wij waren ook al eerder voorstander van de energietransitie en ook van de bijdrage die een warmtenet en WarmteStad daaraan kan

leveren, met name ook omdat er heel veel wijken zijn die niet op een andere manier goed te verduurzamen zijn dan met een warmtenet. Het is dan de beste oplossing voor een heel groot deel van onze bestaande wijken. We kiezen er ook voor om de tarieven voor inwoners laag te houden dus met een lager rendement genoeg te nemen. Dat zou een commerciële partij waarschijnlijk anders doen. Die willen hogere rendementen. Met die hogere rendementen kunnen ze ook risico's wellicht beter opvangen. Daar zien wij nu wel een beetje de problemen ontstaan. Wij hebben die buffers eigenlijk niet en dus moet er bijvoorbeeld nu weer bijgestort worden. De WKO's bijvoorbeeld, dat zijn dan de oude WKO's waar het niet goed gegaan is, kan je zeggen waarvoor nu bijgestort moet worden, maar tegelijkertijd wordt ook weer een nieuwe geïnvesteerd. Er zijn allerlei redenen aan te dragen waarom die nieuwe WKO's waarschijnlijk beter gaan functioneren. Het zal ook echt bewezen moeten worden. Ik deel dan wel een beetje de angst die de PVV-fractie net ook uitte, als er wordt gezegd: "We willen eigenlijk voor elke WKO wel 4 miljoen eerst lenen en als dat later een storting wordt, maakt dat eigenlijk ook niks uit." Ik denk niet dat het zo werkt. Dat zal alleen maar zo werken als we een soort van zekerheid hebben dat dat in rendementen terug gaat komen. Het geld gaat er natuurlijk heel makkelijk uit en er zijn allerlei redenen in de toekomst weer waarom het toch extra kosten met zich mee heeft gebracht, nieuwe klanten te werven. Ik denk dat er echt wel wat meer focus moet zijn op het behalen van rendement in de toekomst. Dan ben ik het met de VVD eens dat dat niet tot doel heeft om winst te maken per se, maar dat die winst en dat rendement weer geïnvesteerd kan worden. We moeten nu al laten zien dat dit ook echt uit kan. Positief nieuws is wel dat nog steeds zo lijkt het warmtenet 2023 break-even bereikt. Dat is denk ik heel positief, want dat was een paar jaar geleden voorspelt. Dat lijkt in ieder geval nog steeds te gaan lukken.

00:31:19

Voorzitter: U heeft een paar vragen. De eerste is van de heer Van Veen.

00:31:22

De heer Van Veen: Dank u wel, meneer de voorzitter. Ik vroeg me eigenlijk af of het voor het CDA dan uitmaakt of WarmteStad een publieke organisatie is waarvan dus ook de gemeente Groningen voor een heel groot deel aandeelhouder is als het gaat om leningen wel of niet [onhoorbaar] opzetten of dat het eigenlijk niet uitmaakt.

00:31:39

Voorzitter: Gaat uw gang.

00:31:41

De heer Ubbens: Ik denk niet dat wij deze leningen verstrekt aan een commerciële partij. Ik begrijp de vraag niet helemaal. Het is een publiek bedrijf waar we die leningen aan verstrekken. We zijn er zelf aandeelhouder van, dan kan je dit makkelijker doen. Dat zouden we niet gedaan hebben, denk ik, als het, een hypothetische situatie, dat we het aan een commerciële partij hadden uitgeleend. Maar goed, de reden dat we het een publiekpubliek bedrijf is, is dat we met een laag rendement rekenen. Dat heeft wel een hoog risico in zich waar we nu tegenaan lopen, denk ik, in ieder geval gedeeltelijk. Daar moeten we ons wel bewust van zijn. Het is dan te makkelijk om te zeggen: "Dat is even een publiek doel, dus dan is eigenlijk elk verlies wel te dragen", mede ook en dat is misschien belangrijk ander punt: we zijn er nog lang niet. Ik vind het ook makkelijk om te zeggen: "We moeten nog sneller, want we moeten in 2030 energieneutraal zijn" terwijl 2035 al echt een gigantische opgave is.

Ik vond het wel lastig om uiterst uit de stukken te halen of we op schema zijn, ja of nee. Je moet 40 tot 50.000 woningen op een warmtenet gaan aansluiten, voor zover ik het begrepen heb. 35 procent van de woningeneenheden in Groningen moet op warmtenet. We hebben nu 6000, met fase twee, drie, gaan we naar 17.000 in totaal, maar dan missen we nog een heleboel. We hebben nu wel een aantal bronnen gevonden, maar ik weet ook uit verleden discussies dat bijvoorbeeld een aantal partijen hier al zeiden: "We willen geen restwarmte uit Eemshaven hebben." Hoe gaan we dat dan doen? Het lijkt me nogal een grote opgave en ik denk dat die planning, aangezien het nu al 2022 is, er eigenlijk al zou moeten liggen. Tot slot dan nog iets over de vertrouwelijkheid. Ik vond het wel echt lastig dat er een grote bijlage was die dan helemaal vertrouwelijk is. Ik vraag me echt af of dat per se had moeten. Ik snap dat daar dingen in staan die vertrouwelijk zijn, maar ook een heleboel misschien niet. Het komt de transparantie niet helemaal ten goede, vind ik, dat er dan een hele grote bijlage is met vertrouwelijke stukken, waar je dan niet zoveel over kan zeggen, terwijl het wel belangrijk is voor het project. Misschien dat de wethouder daar wat over kan zeggen.

00:34:09

Voorzitter: Dank u voor uw woordvoering. Ik zie de heer De Waard van de SP, gaat uw gang.

00:34:18

De heer De Waard: Dank, voorzitter. Het is goed om te lezen dat WarmteStad zich heeft ontwikkeld als een goed lopende voorziening die de overstap naar duurzame verwarming mogelijk maakt. Daarnaast is het ook goed dat dit een overheidsvoorziening is waar wij als inwoners en als raad van de stad iets over te zeggen hebben. Daardoor kunnen wij ervoor zorgen dat iedereen ervan kan profiteren en we de energiemarkt niet nodig hebben, een markt die onvoorspelbaar is en graaigedrag over de ruggen van onze inwoners mogelijk maakt. Als SP staan we dan ook positief tegenover de plannen van WarmteStad om verder uit te breiden en de steun die wij als gemeente daaraan willen geven. Wat opviel in het stuk, is dat het nog erg vaak gaat over rendabele bedrijfsvoering en dat break-even. Dat is een mooi doel, maar wat de SP betreft is dat niet de eerste taak van WarmteStad. Allereerst moet er betaalbare en duurzame warmte en andere energieproducten bij de mensen terechtkomen. Als we dan alsnog winst weten te maken, als deze doelen behaald zijn, is dat mooi meegenomen, maar niet meer dan dat. Dan zijn we er verder nog niet helemaal.

00:35:27

Voorzitter: U heeft een vraag van de heer Ubbens van het CDA, gaat uw gang.

00:35:31

De heer Ubbens: In theorie, hoeveel verliezen wilt u dan accepteren? Het maakt niet uit hoeveel, als we maar zoveel mogelijk aansluiting realiseren, ongeacht de verliezen. Begrijp ik het dan of overdrijf ik dan? Het maakt niet uit hoeveel verlies er wordt geleid als mensen maar weinig betalen voor hun energie en verduurzaamd worden. De gemeente kan alle tekorten wel oplossen.

00:35:52

Voorzitter: U heeft de vraag begrepen. Gaat uw gang.

00:35:54

De heer De Waard: Zeker. We hebben niet oneindige zakken met geld hier staan helaas dus

die enorme verliezen wordt op den duur natuurlijk wel een probleem. Dat is zeker niet het doel. Het is ook niet per se slecht dat er een break-even punt komt natuurlijk. Waar het mij dan vooral om gaat, is dat als we dat signaal mee blijft gegeven aan WarmteStad, om winst te maken, dat dat toch een perverse prikkel is en dat daarmee kan er toch in gevaar komen dat duurzame energie voor zoveel mogelijk mensen bereikbaar blijft. Dat is dan ook vooral een investering die wij als gemeenschap moeten doen.

00:36:34

De heer De Waard: U heeft nog een vraag van de heer Ram. Doe eerst maar de heer Ram van de PVV, gaat uw gang.

00:36:39

De heer Ram: Voorzitter, misschien wil de SP me toch uitleggen. Of de opbrengsten worden opgebracht door degene die warmtenet heeft, daar worden die leningen van betaald. Of de leningen wordt afgeschreven en dan betaalt iedereen via de OZB aan die leningen die de gemeente heeft afgesloten. Links of rechts moet onze inwoner toch betalen. Kunt u mij uitleggen hoe u dat ziet financieel?

00:37:12

Voorzitter: Gaat uw gang.

00:37:16

De heer De Waard: Zoals ik al eerder zei, het is niet slecht dat er een rendabele bedrijfsvoering komt en dat het quitte gaat spelen. Dat is op zich natuurlijk heel goed, maar het is niet het eerste doel natuurlijk. Op den duur moeten we kijken naar die leningen. Hoe komen die terug, wanneer is dat en wat willen we daar mee doen? Het is nu belangrijk dat zoveel mogelijk mensen aan die goedkope en duurzame warmte komen. Dat is het allerbelangrijkst voor nu.

00:37:45

Voorzitter: Dat lijkt me helder. De heer Ubbens, had u nog een vraag? Nee. Gaat u dan gewoon door met uw woordvoering.

00:37:54

De heer De Waard: Dan zijn we er ook nog niet helemaal natuurlijk. Veel woningen, voornamelijk in het noorden van de stad, zijn slecht geïsoleerd. Wanneer deze woningen aan het warmtenet worden gekoppeld, stoken we eigenlijk duurzame warmte voor de mussen en er zijn deze mensen alsnog heel duur uit. Daarom vraagt de SP zich af of het koppelen aan het warmtenet ook gepaard gaat met isolerende maatregelen. Dat was het.

00:38:22

Voorzitter: De heer Bosch voor uw woordvoering.

00:38:24

De heer Bosch: Dank u wel, voorzitter. Student en Stad is altijd groot voorstander geweest van WarmteStad en is dat ook nog steeds. Wij ondersteunen de werkzaamheden en de doelen. Het is natuurlijk ontzettend belangrijk dat er duurzame energie goedkoop en betrouwbaar komt voor zoveel mogelijk van onze inwoners in de wijken waar dat gunstig is. Het is ook al benoemd, maar het is nog heel hard werken, met alle moeilijkheden die er zijn, ik zal ze niet ook nog een benoemen, om dit te behalen voor 2035 maar we hopen dan ook

ten zeerste dat we dat kunnen ondersteunen als gemeente en dat we dat ook gaan halen. Het is wel goed om hier als controlerend orgaan ook wel wat kritische noten te laten vallen, op deze financiële vraag, want het is nogal een forse kapitaalinjectie. Op het gevaar af dat ik wat ga reageren, maar als de Partij van de Arbeid bijvoorbeeld zegt: "Het maakt niet uit of je het omzetten van een lening waar je rente op krijgt naar een agio investering, met andere woorden, we kopen een soort aandelen." Het maakt wel uit, het hele verschil is natuurlijk dat je anders vaste rente krijgt en nu krijg je, als dat goed loopt, dan krijg je geld terug vanuit dividend. Daar zit een als tussen. Als de SP zegt: "Jaarlijkse kapitaalstorting op de begroting", dan is dit een heel rare manier van boekhouden want waarom zouden we dan jaarlijks toch wel geld overmaken maar dat dan niet op onze begroting zetten en dat per keer neerzetten? We ondersteunen absoluut het doel, maar we moeten, denk ik, wel goed kijken hoe we dit financieel gaan bekijken als gemeente Groningen en of vanaf wanneer WarmteStad op zijn eigen benen kan staan. Of we kiezen daarvoor niet, maar dan moet dat wel een bewuste keuze zijn als raad, en dan moeten wij zeggen: "Dan per jaar investeren we een vast bedrag en dan komen we daar als raad tot overeenstemming over." Dat kan ook een keuze zijn, maar ad hoc af en toe geld over maken is denk ik niet de meest mooie vorm. Daar is Student en Stad wel kritisch over.

00:40:43

Voorzitter: U heeft een vraag van de heer Van de Vendel, gaat uw gang.

00:40:46

De heer Van de Vendel: Eigenlijk meer een opmerking. Ik wil zeggen dat ik het daar wel echt inderdaad mee eens ben, en mij dan ook afvraag, dat moeten we denk ik met elkaar zien, daarom is het goed dat het nieuwe financieel meerjarenplan er komt, maar dit is natuurlijk een afrekening met het vorige meerjarenplan eigenlijk, dat we wel goed kijken van het moet natuurlijk niet een bodemloze put worden inderdaad, maar wel gewoon een mooie put waar we een beetje geld in gooien en daar dan vervolgens voor de hele stad mooie warmte uit naar boven komt. Dat is natuurlijk uiteindelijk het doel. Dat moet wel inderdaad behapbaar blijven en daar moet geen geld bij keer op keer.

00:41:25

Voorzitter: Dat lijkt me helder. De heer Bosch van Student en Stad.

00:41:28

De heer Bosch: Dank, voorzitter. Het is ook wel eens leuk dat je geen kritische vraag krijgt, maar gewoon een bijval. Nogmaals, ik wil benoemen dat deze investering uitlegbaar is en goed is, maar dat we misschien op lange termijn wel moeten kijken naar hoe we dit structureel invullen. Tot zover, dankjewel.

00:41:45

Voorzitter: Dank u wel, Student en Stad. Ik kijk even rond. Wie heeft nog geen woordmelding gehad? Ik zie Stadspartij 100% Groningen. De heer Os was het geloof ik, gaat uw gang.

00:41:58

De heer Den Os: Dankjewel, voorzitter. Heel veel dingen zijn al gezegd, dus die ga ik allemaal niet herhalen. Wij als Stadspartij vinden het natuurlijk ook heel belangrijk dat we van het gas af gaan en dat we daar een WarmteStad voor hebben wat publiekelijk en particulier is, dat is allemaal prima. Het enige wat ik nog wel hier allemaal mis, is dat wij heel graag willen zien

dat het geld, wat we dan uitlenen, onder welke voorwaarden dat wordt gedaan. Wij willen ook absoluut niet dat op een gegeven moment die rekening bij de burgers komt te liggen en dat heb ik nog niet gehoord. Wij willen graag weten hoe we ervan verzekerd worden dat het niet bij die burger komt te liggen, want het gaat natuurlijk om enorm kapitaal. Dankjewel. Dat was hem.

00:42:37

Voorzitter: Dat was een vraag aan de wethouder, genoteerd. Ik kijk rond. Is iedereen geweest? Iedereen is geweest. We zitten ruim de tijd. Dan geef ik nu het woord aan de wethouder, de heer Broeksma, gaat uw gang voor de beantwoording van de vraag.

00:43:05

Wethouder Broeksma: Dank u wel, voorzitter. Dank voor alle bijdragen van de raadsleden en commissieleden. Terugblikken en vooruitblikken in ons raadsvoorstel op WarmteStad in de afgelopen jaren en de vooruitblik op het nieuwe financieel meerjarenplan in de toekomst. U weet, WarmteStad is essentieel in de energietransitie zoals we die visie voor ons hebben die ook ruim door de raad gesteund wordt. WarmteStad is een publiek bedrijf, twee publieke aandeelhouders, de gemeente en het waterbedrijf. [Onhoorbaar] waterbedrijf zijn we als gemeente ook nog weer eens aandeelhouder en dat moet zo blijven. Geen overwinsten, de markt kan dit niet, althans niet hier, omdat de winsten, 6 procent op de warmtenetten en 8 procent op de WKO's, de rendementseisen voor markt gewoon niet haalbaar is. Die kunnen dat niet voor deze rendementen. WarmteStad heeft de afgelopen jaren bewezen in korte tijd om een volwaardig bedrijf, vrijwel zelfstandig functionerende publieke warmtebedrijven geworden te zijn. Dat hebben we gerealiseerd. Het is een prestatie van formaat waar ook in den lande met een zekere jaloezie naar gekeken wordt, ondanks het noodgedwongen stoppen met geothermie, ondanks tegenslagen die we bij de WKO's hebben gehad. Een warmtenet 65.000 woningen equivalenten niet allemaal woningen, maar toch duizenden woningen zijn inmiddels van het gas af in onze gemeente, break-even wordt verwacht in 2023 en bij de WKO's hebben we the lessons gelearned zoals het in goed Gronings heet. Achteraf kun je zeggen: "Had WarmteStad het moeten overnemen of niet?" Het is technisch niet optimaal maar het zijn ook onze burgers waarvan we toch als publieke organisatie, als gemeente zeggen: "Wij hebben daar een publiek bedrijf voor dat ook de MDHA opgenomen moet worden in het warmtebedrijf en de WKO warmtebedrijf wat we hebben." Groei is nodig en mooi is dat de groei die WarmteStad nodig heeft om de cost to survive, gemiddelde overhead per aansluiting om het zo maar te zeggen, hand-in hand gaat met de ambitie van de gemeente, zoals we dat verwoord hebben in het warmtetransitieplan wat u in oktober heeft vastgesteld. Een aantal punten: het nut van WarmteStad überhaupt. De ene partij zegt: "We doen er geen verplichting aan, aardgas is eigenlijk prima." Veel andere partijen zeggen: "Goed om van het gas af te gaan. Hoeveel redenen heb je nodig? De Oekraïne oorlog is de laatste." We hebben het allemaal al eerder bedacht, omdat we gewoon ook naar hernieuwbare energie willen, omdat we die aardbevingen niet meer willen, omdat we een goede wereld achter willen laten voor onze kinderen en kleinkinderen, maar we willen daar zelf ook nog van profiteren. Hoeveel redenen heb je nodig om een energietransitie van harte te omarmen met in een publiek bedrijf? GroenLinks schetst eigenlijk nog wel een mooi punt. Ook de combinatie met de wijkvernieuwing is daarmee mogelijk. Het is niet zo dat een ander bedrijf een eigen agenda heeft en financierings- en een investeringsplan heeft.

WarmteStad heeft dat en dat stemmen we af. U heeft het ook gezien in Selwerd-Zuid, hoe mooi die afstemming kan plaatsvinden. Dus niet eerst WarmteStad die de wegen gaat openbreken en dan vervolgens doen wij dat nog eens een keer een jaar later vanwege riolering of weer wat anders. Nee, we doen dat samen. WarmteStad wacht even op ons zodat het ook financieel voordeel heeft, maar ook voor de burger is het één keer opengebroken straten. Dat kan omdat wij zelf WarmteStad zijn. Wij zijn het, althans voor de helft en de andere helft is een bedrijf wat ons zeer naast staat, ook een publiek bedrijf. Wat de VVD zegt: "WarmteStad moet meer winst maken om meer te kunnen aansluiten." Dat is eigenlijk een heel mooi vliegwieleffect wat er moet zijn, geen overwinsten maar een redelijk rendement van zes tot acht procent. "Kan het eigenlijk wel?" vraagt de Partij voor het Noorden, andere partijen ook. Is de uitvoeringscapaciteit op orde? Zijn we op schema? Het laaghangend fruit is nu geweest, want daar zijn we mee bezig. Wanneer volgt de rest? Wanneer volgen onze dorpen? Het laaghangend fruit zijn de corporatiewoningen. Ja, dat is de huidige opdracht aan WarmteStad. Dat is de opdracht van de afgelopen vijf jaar, waarvan het financieel meerjarenplan nu is afgerond. We hebben proberen het af te ronden met het met raadsvoorstel. Dat laaghangend fruit, daar is WarmteStad nu mee bezig. Dat is ook om massa te creëren. Dat is ook om een organisatie op te bouwen en u weet dat de voor de klantendienst, hoe zeg je dat nou, leunen we op het waterbedrijf. Die doet dat. De organisatie wordt opgebouwd. Wat ik net als zeg, in relatief korte tijd is een volwaardig warmtebedrijf opgericht. Nu wat hoger hangend fruit. Hoe gaan we dat doen? U hebt ons warmtetransitieplan misschien gelezen. Dat gaat niet zomaar. Daar hebben we middelen voor nodig. Just Transition Mechanism, Nationaal Groeifonds, dat zijn aanvragen die we indienen en die niet per se verkeerd lopen. Ik hoop daar binnenkort meer over bekend te maken, waarin we ook het wat hoger hangend fruit kunnen doen vanuit een organisatie die staat en waarvan we kunnen uitbreiden naar het wat hoger hangend fruit. U vraagt naar onze dorpen, u kent misschien ons openingsbod, onze warmtetransitie-kaart voor verschillende wijken, verschillende zones binnen onze gemeente. Dan heb je de verdichte binnenstad, de oudere wijken, de nieuwere wijken, de dorpen. Die hebben verschillende plannen om van het gas af te gaan. Dat kan zijn hybride, kan zijn all-electric of dat kan zijn via een warmtenet of via groen gas. Er zijn verschillende manieren en voor de dorpen, juist vanwege de relatieve dunne bebouwing, vaak grondgebonden woningen, dat betekent dat elke strekkende meter van het warmtenet relatief duur is. Dit is niet altijd de beste oplossing. Dat is in ons warmtetransitieplan verder toegelicht. "Halen we 2035?", vraag van het CDA. We werken aan een update als het gaat over onze routekaart 2035. Later dit jaar willen we u bij ons brengen. In onze warmtetransitieplan hebben we een aantal fasen al benoemd, fase één tot en met vier, en voor die verschillende fasen hebben we verschillende middelen. Warmtenet voorzien wij als een deel van de oplossing. Hoe we dat allemaal vormgegeven, is nog de vraag. Ook de opmerking richting D66, de cost to serve wordt lager per huishouden op het moment dat WarmteStad groeit. Die winst, dat vliegwiel, hebben we nodig. Wat ik net aangaf, de ambitie van de gemeente en van de noodzaak van WarmteStad om meer aansluitingen te hebben waarmee de gemiddelde prijzen naar beneden gaat. De overheadprijs hebben we nodig. Dan even dit punt dan maar meteen: VVD vraagt naar die particuliere grondgebonden woningen. Ook daar maken we opmerkingen over in onze warmtetransitieplan. U heeft gelijk als u zegt, of ik hoor het u denken misschien, dat is nogal een opgave op zich. De particuliere grondgebonden woningen, dan hebben we het niet per

se over de villa's maar over bijvoorbeeld de corporatiewoningen die verkocht zijn aan de huurder die erin zat, bepaald geen villa's. Je hebt gespikkeld bezit noemen we dat, een rijtje woningen waarvan een deel nog corporatiebezit is, een deel dus particuliere eigenaren. De corporaties mogen dat niet eens op die particuliere huizen leggen, want die hebben een andere eigenaar, die moet daar zelf over kunnen beslissen. Dat is nogal een ding in ons warmtetransitieplan. Het volkshuisvestingsfonds ziet daarop. Onze aanvragen bij de Nationale Groeifonds en bij Just Transition Mechanism zien daarop. We zijn er al mee bezig. Bij De Larix doen we dat al. Een meerderheid zegt: "Wij gaan graag mee." In Selwerd-Zuid gaan we ook deurtje bellen om te zeggen: "Wilt u met ons meedoen?" U kent de redenen om mee te willen doen met een warmtenet, met WarmteStad, waarvan de Oekraïne crisis de laatste is en de stijgende gasprijzen. Met de ingebruikname van de centrale voorziening voor en na de zomer wordt de afhankelijkheid van aardgas en dus ook afhankelijk van de aardgasprijs voor WarmteStad veel lager. Het gaat een beetje kriskras, voorzitter. Ik heb het nog niet helemaal op een rijtje bleek. Opeens kreeg ik het woord. Storting in de agio, hoe komt dat geld terug? Eigenlijk is dat door anderen goed uitgelegd. In plaats van rente nu wordt het dividend later. Het is bij een startup niet altijd wijs om dividend uit het bedrijf te halen naar de aandeelhouders, want dat vliegwiel moet wel blijven rollen. Op het moment dat je dat afgeroomd naar de aandeelhouders, kan dat betekenen dat het bedrijf niet meer door kan rollen op de manier die goed is voor het bedrijf. Ik breng ook in gedachten: WarmteStad is van ons. Alles wat wij aan WarmteStad geven, onze helft, het waterbedrijf doet hetzelfde, onze helft is onze helft. Het geld dat wij in WarmteStad geven, geven we in feite in die zin aan onszelf. Dat is de betekenis van agio, dus de aandelen die er zijn er, worden meer waard. Het zijn onze aandelen. In feite het teruggeven van de rente nu en de aflossing, waarmee we dus het bedrijf kwetsbaarder maken om dat vliegwiel, om die groei te realiseren, is eigenlijk ongewenst. Dat is ook wat hier gebeurt. Het geld, de lening, wordt omgezet in agio. De lening zijn we al kwijt, hoor, die is er al. Die hebben ze al. We maken er een agio van zodat het bedrijf meer waard wordt, ons bedrijf.

00:53:10

Voorzitter: U heeft een vraag van de heer Ubbens van het CDA.

00:53:12

De heer Ubbens: Dank, voorzitter. Ja, dat klopt toch wel, alleen als het bedrijf ook daadwerkelijk een bepaalde positieve waarde heeft of een heel groot positief eigen vermogen. Ik bedoel, als dat er niet is, is het geld in die zin wel weg. Tenzij het in de toekomst om wat voor reden dan ook wel weer heel veel geld waard wordt. Bovendien die investeringstijd gaat toch heel lang duren? Het gaat nog wel tien, vijftien jaar duren voordat de investeringen klaar zijn. We gaan nog dat heel lang rendement niet terugzien.

00:53:46

Wethouder Broeksma: Voor het warmtenet leest in 2023 gaan we zwarte cijfers schrijven. We zitten in de badkuip zoals het heet, eerst naar beneden, dat is de investering. Uiteindelijk ga je elk jaar daarna winst maken, op het moment dat je break-even hebt. We gooien geen geld in een bedrijf dat niet levensvatbaar is. Daarbij wordt de financiële analyse voor u gegeven. Het is een bedrijf, zeker met het warmtenet, dat loopt als een tierelier, dat gaat goed. De WKO's hebben aanloopproblemen gehad, soms omdat dat een appartementengebouw later is opgeleverd. De investeringen zijn gepleegd, maar de kosten

komen een of twee jaar later terug. Dat betekent dat die badkuip, dat break-evenpoint wat naar achteren schuift. We hebben er alle vertrouwen in, daarom doen wij met een gerust hart dit voorstel ook, dat WarmteStad een goed bedrijf is. Dat is ook de WKO's. We zien ook bij de nieuwe WKO's dat die goed lopen. Die lopen natuurlijk veel beter dan de oude WKO's. Ik heb net iets gezegd over de technische staat van de MDAH WKO's, maar dat loopt goed. Dat betekent dat de waarde van het bedrijf gaat stijgen en uiteindelijk kunnen de aandeelhouders, dus wij en het waterbedrijf, zeggen: "We gaan op enig moment dividend uitkeren. Dan komt het weer terug, als dat de beste keuze is. Of we zeggen: "We laten het in het bedrijf, omdat we nogal een warmtetransitie voor de boeg hebben." We hebben nogal wat ambities. Dat is een discussie in de aandeelhoudersvergadering van later.

00:55:15

Voorzitter: U heeft nog een vraag van de heer Ram.

00:55:18

De heer Ram: Ik begrijp dus dat er nog niet echt een duidelijkheid is wanneer dan die evident ooit een keer uitgekeerd gaat worden. In de tussentijd heb je natuurlijk wel inflatie. Nu hebben we een super inflatie, 10 procent per jaar. De gemeente moet dat geld uiteindelijk in eerste instantie ook zelf lenen bij de Nederlandse gemeentebank, als ik het goed begrijp. Dat loopt toch allemaal door? Wanneer krijgen we dat geld dan ooit terug? Wat zijn de financiële risico's voor de gemeente?

00:55:49

Voorzitter: Wethouder.

00:55:50

Wethouder Broeksma: De lening die we omzetten in een agio hebben we geleend, dat is al uitgeleend. WarmteStad heeft dat al, dus daar maken we nu agio van. Dat heeft geen invloed op de rente. Wanneer het dividend wordt uitgekeerd, is een keuze van de aandeelhouders. U weet hoe het werkt. De aandeelhouders zijn wij voor de helft. Wat de schrijvers schreven in 2023, voor de WKO's verwachten we dat in 2030. We zitten nu in die badkuip, we komen uit die badkuip en dan zijn er zwarte cijfers. Daarnaast hebben we dus ook nog de burgers die plezier hebben van een duurzame energievoorziening voor een lage kostprijs want we gaan restwarmte gebruiken.

00:56:31

Voorzitter: Korte vervolgvraag van de heer Ram.

00:56:35

De heer Ram: Toch even een verduidelijkende vraag, voorzitter, want als er een tijdspanne van tien jaar ongeveer is, met de huidige inflatie is de storting minder dan de helft waard. Dat schrijf je dat toch gewoon af indirect.

00:56:49

Wethouder Broeksma: Nee, het geeft gewoon aan dat de commerciële bedrijven dit niet gaan doen. Als wij onze burgers met een warmtenet willen voorzien van heet water uit de douche en een warme verwarming in de huizen die we hebben. We beginnen, zoals u weet, met de huizen in de noordelijke wijken, later in andere wijken, die het meest kwetsbaar zijn voor de energiearmoede. Een commercieel bedrijf gaat dit niet doen. Dat betekent dat wij als gemeente dit moeten doen voor onze burgers, voor onze burgers en juist die burgers die

het meest kwetsbaar zijn voor energiearmoede. Ik heb u niet te vertellen wat er in februari gebeurd is. Die aardgasprijzen zijn sky high gegaan. Ik heb u ook in de vorige raad in december, januari een mededeling gaan hoe het gaat met de tarieven van WarmteStad die ondanks de stijgende gasprijs, toen was het december dus moest Oekraïne nog beginnen, toch binnen de perken zijn gebleven. De klanten van WarmteStad zijn de spekkopers als het gaat over de energietarieven zoals zij die betalen, met inachtneming dat een commercieel bedrijf dit nooit zou doen.

00:58:05

Voorzitter: Gaat u verder met uw woordvoering. Het lijkt me duidelijk.

00:58:10

Wethouder Broeksma: Voldoende bronnen werd er gevraagd. Ik verwijs weer naar het warmtetransitieplan waar iets gezegd wordt over de warmtebronnen, restwarmte van de Eemshaven. Wij denken ook dat er voldoende redundantie is. We willen ook niet van één bedrijf afhankelijk zijn. De restwarmte de Eemshaven, daar is geen blokkade op geweest. Dat zijn heel veel groene bedrijven ook. Die restwarmte gaat nu de Waddenzee. Wat wil je daar nu weer mee? Is dat geen een milieuramp die je wilt voorkomen terwijl wij die restwarmte te kunnen gebruiken? Dat zijn allemaal analyses die we maken. In de bronnenstrategie, dat is ook een extern bedrijf die dat helemaal voor ons heeft uitgezocht, onderdeel geworden van het warmtetransitieplan, dat zijn kaartjes met welke restwarmte er bij ons in de gemeente aanwezig is en wat we van buiten zouden kunnen halen bijvoorbeeld de Eemshaven, denk aan de Suiker Unie, Cosun Beet moet ik zeggen, of andere partijen waar restwarmte voldoende aanwezig is, [onhoorbaar] wordt aangelegd. De twee datacenters op Zernike gaan ook restwarmte leveren. We denken dat er voldoende redundantie is voor de komende tientallen jaren. Tot slot, voorzitter, werd er gevraagd naar...

00:59:19

Voorzitter: U heeft nog een vraag als dat nog even ervoor mag. Mevrouw Poelstra-Bos, gaat uw gang.

00:59:26

Mevrouw Poelstra-Bos: Ik heb met name vragen over de redundantie want ik hoor nog steeds heel veel restwarmte, maar als je alleen van restwarmte afhankelijk bent, vind ik dat nog niet genoeg redundantie. Ik zou juist nog meer verschillende bronnen willen. Ik ben zelf ook bezig geweest met een energiecorporatie om te kijken van kunnen we warmte uit oppervlaktewater bijvoorbeeld, riothermie, ook zonthermie inderdaad. Er zijn meer bronnen en maar het vergt wel heel veel onderzoek om te kijken of die genoeg opleveren. Ik zou daar toch, naast alleen restwarmte van grote datacenters en industrie, nog meer verscheidenheid in willen zien.

01:00:06

Voorzitter: Wethouder.

01:00:08

Wethouder Broeksma: Ja, voorzitter, dat hebben we ter geruststelling van mevrouw Poelstra. Aquathermie, zandthermie noem ik net. Er zijn andere manieren om warmte te genereren of restwarmte, of hoe het dan ook maar heet. Ik noem alleen restwarmte, maar je hebt gelijk. In ons warmtetransitieplan en de genoemde strategie warmtebronnen,

warmtebronnenstrategie moet ik zeggen. Ik nodig u uit om dat te lezen waar we ook uitgebreide expressies hebben over de kwaliteit en de mate van de duurzaamheid van verschillende bronnen.

01:00:47

Voorzitter: U heeft nog een vervolgvraag.

01:00:50

Mevrouw Poelstra-Bos: Ik vraag dus ook niet naar het plan, want dat ken ik. Ik weet dat er heel veel bronnen zijn, maar ik vraag naar vertrouwen in of die op tijd beschikbaar zijn.

01:01:00

Voorzitter: Wethouder.

01:01:01

Wethouder Broeksma: Het is natuurlijk een goede vraag. Het antwoord is: ja, totdat het tegendeel blijkt. Wat van belang is, we leggen een warmtenet aan voor tientallen jaren dus als we afhankelijk zijn van één enkel bedrijf, moeten we eigenlijk vooruitgaan: bestaat dat bedrijf over enkele tientallen jaren nog? Van datacenters weet ik bijvoorbeeld dat die nog maar net bestaan. Twintig jaar geleden waren er nul en wat is het over twintig jaar? Kun je daarop bouwen? Die redundantie is voor ons van groot belang. Wat er in Eemshaven aan restwarmte is, is een factor zes van wat we nodig hebben dus daar is redundantie zat. Laatste punt, voorzitter...

01:01:39

Voorzitter: Nog een korte vraag van de heer Ram, gaat uw gang.

01:01:43

De heer Ram: Dank u wel. Nog even terugkomen op de datacenters, daar moest ik even over nadenken, voorzitter. Die maken gebruik van elektriciteit, een paar procent wordt dan door wind en zon op dit moment opgewekt. De rest is gewoon kolen, gas en kernenergie. Dat is niet mijn plan hoor, die, CO2-reductie. Bent u zichzelf dan niet voor de gek aan het houden met zo'n datacenter, met die restwarmte?

01:02:10

Voorzitter: Misschien een korte reactie van de wethouder, we hoeven hier niet de discussie over datacenters te hebben.

01:02:15

De heer Ram: Het gaat mij om de energieopwekking, voorzitter.

01:02:17

Wethouder Broeksma: Het antwoord is: nee, als ik het kort moet houden, voorzitter. Dat is een heel nieuwe discussie. Ik word wel uitgedaagd, maar ik laat even kort. Er werd gevraagd naar het de verdere strategie en financieel meerjarenplan van WarmteStad en überhaupt van de routekaart van de gemeente, de warmtetransitie. Houd rekening met een aantal aspecten. Partij van de Arbeid, D66. Er werden zaken inflatie, risicomanagement thema's genoemd. Partij van de Arbeid noemt energiearmoede, tariefdifferentiatie, social return, kan het ook wat sneller. Als het gaat over energiearmoede, als gemeente weet u dat we daarom in bepaalde wijken beginnen waar de grootste kwetsbaarheid voor energiearmoede is. We hebben overigens ook een energieloket voor de rest van Groningen. Het is niet alleen dat we

alleen maar WarmteStad doen, maar we doen ook de rest. Wij helpen ook verschillende wijken met verschillende buurten met hun eigen verduurzaming, begeleiden, zonneparken aanleggen, u kent ons zonneparken beleid, enzovoort. Dus we doen het zo goed mogelijk maar we beginnen daarom in de [onhoorbaar] wijk, maar ook De Wijert enzovoort om daar zo goed mogelijk te werken. Tariefdifferentiatie, dat kunnen we niet van WarmteStad te verlangen. Als je zegt: "Voor sommige groepen is die energierekening moeilijk te betalen", zou dat een onderdeel zijn van het armoedebeleid. U weet dat we onlangs 800 euro per huishouden hebben overgemaakt voor bepaalde groepen van huishoudens aan de financiële onderkant om bij te dragen in het energieverhaal. Social return, goede opmerking. Overigens is de arbeidsmarkt om in de energiesector te werken nog een kwetsbare markt, omdat er ook veel meer werk is dan de natuurlijke aanwas is van de arbeidsmarkt. Dat betekent omscholing wordt anders. Met social return, als er voldoende mensen zijn die zeggen: "Wij willen graag in de energietransitie werken, bij WarmteStad werken" juichen wij dat zeer toe. Als u wat namen heeft, dan graag. Ik badineer een beetje, maar het is een grote kans voor de economie, dus onze energietransitie is niet alleen iets voor onze burgers dat voor een lagere energierekening zorgt maar het is ook een economisch gegeven. U weet dat het Just Transition Mechanism staat voor een rechtvaardige transitie en rechtvaardige energietransitie. We zijn natuurlijk een aardgasgebied wat over wil gaan in een ander type gebied, [onhoorbaar] waterstof enzovoort, daar zijn dus Europese middelen voor om dat te begeleiden, zodat ook die arbeidsmarkt daarin mee kan en dat voor de werkgelegenheid, economische ontwikkeling, dat heel erg goed is. Dat is zeker een thema wat volop de agenda staat. U vraagt ook: "Kan het nog sneller?" Dat zijn woorden naar mijn hart. Alleen heb ik nog niet het antwoord op die vraag. We willen dat graag. In de routekaart 2035 komen we daarop terug van waar zijn we, ook een vraag die het CDA stelde, een vraag die iedereen altijd heeft, en gaat het ons lukken in 2035 of zou een deel al in 2030 gerealiseerd zijn? Dat laatste is trouwens ook het antwoord gegeven in het warmtetransitieplan. Het is wel onze inzet om ook in 2030 al een heel groot gedeelte van de Groningse huishoudens van duurzame energievoorziening te hebben. Voorzitter, met deze optimistische woorden wil ik afsluiten. Dank u wel.

01:05:52

Voorzitter: Dank u. We zijn nu nog ruim binnen de tijd, dus we hebben zelfs nog tijd voor een tweede termijn als u het kort houdt of heeft u nog vragen? Ja, ik zie de heer De Waard van de SP.

01:06:02

De heer De Waard: Ik vroeg me af hoe dat zit met de isolerende maatregelen bij woningen als ze ook worden aangesloten op warmtenetten. Daar heb ik nog geen antwoord op.

01:06:13

Wethouder Broeksma: De corporaties maken prestatieafspraken en de verduurzaming is daar een expliciet onderwerp van, van energieklassen zo veel naar energieklassen b of c, a misschien. Daar werken we aan. Dat verwachten we van de corporatiewoningen. Als het gaat over de aansluiting, warmtenetten op woningen die relatief slecht geïsoleerd zijn, is het de eigenaar die daar in eerste instantie voor verantwoordelijk is, maar daar kunnen we ondersteunen. Dan is warmtenet een goede oplossing, omdat je met relatief hoge warmte het huis binnen komt. Een warmtepomp is daar wat minder geschikt, dus dat is een

onderdeel van ons hele analyse van hoe we de verduurzaming van de huishoudens in de hele gemeente kunnen vormgeven.

01:06:55

Voorzitter: Zijn er verder nog vragen? Ja, ik zie de heer Ubbens, CDA, gaat uw gang.

01:07:00

De heer Ubbens: Misschien heb ik het gemist, maar ik had nog een vraag gesteld over de vertrouwelijkheid en de transparantie en waarom er zoveel vertrouwelijk moest zijn in het stuk.

01:07:09

Wethouder Broeksma: Eén van de bijlage die u als raadslid wel kunt raadplegen, maar nog even getest. Als niet-raadslid komt u daar niet bij, dus die bijlage blijft geheim. Ik heb vorige week ook in de beeldvormende sessie duidelijk gemaakt dat WarmteStad een publiek bedrijf is, maar het is een commerciële markt. Er staan veel commerciële partijen op het vinkentouw om te weten hoe dat WarmteStad klaver speelt, hoe het bedrijfseconomisch gaat bij WarmteStad en dat betekent dat het bedrijf WarmteStad, waarvan wij dus voor de helft eigenaar zijn, bedrijfseconomische risico's loopt, nadelen kan ondervinden van het publiek worden van dergelijke gegevens.

01:07:52

Voorzitter: Is uw vraag daarmee beantwoord, de heer Ubbens?

01:07:54

Wethouder Broeksma: Eén van de bijlage is geheim, niet allemaal.

01:07:58

Voorzitter: Ik zie een bedenkelijk gezicht.

01:08:04

De heer Ubbens: Dan wil ik straks even precies weten wat u dan bedoelt met de bijlage, maar ik heb het over het hele rapport. Is er maar één bijlage geheim en de rest niet? Oh, dan heb ik dat verkeerd begrepen. Bedankt.

01:08:20

Voorzitter: Oké. Ik kijk even verder rond. Ik zie geen vragen meer. Dan is het de vraag aan de commissie of deze discussie is afgerond. Ik voel dat dit door kan naar de raad, misschien als conform of heeft u nog moties of amendementen in gedachten? Nee, dit is conform. Ik hoorde nog een oproep aan mensen, misschien voor de kijkers thuis, om bij WarmteStad te gaan werken dus bij deze. Nog even onder de aandacht. Goedbetaald hoor ik hier. Dan sluit ik deze sessie en wens ik u een fijne avond. Dank u wel.